

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-oară 12 bani, a treia-oară 10 bani

Preotul și școala.

În numărul trecut al „F. Pop.“ am înregistrat un caz, pe baza informațiilor, ce am primit, care dovedește atâta nepăsare din partea unor preoți români față de cultura religioasă-națională a parohienilor lor, încât trebuie să ne ocupăm mai mult cu lucrul acesta.

Cele ce vedem zilnic dovedesc, că parte mare din oameni merg cu pași repezi spre decădere morală. Nu trece zi, în care să nu înregistrăm fapte rușinoase, cari lovesc în legile lui Dumnezeu și în cele croite de oameni. Furturi, înșelăciuni, necurățenia, dispreț față de părinți și câte alte se întâmplă în toate părțile. Am ajuns până acolo, încât unii semidocti, cari adeocă abia știu și ei ceti, sau dacă știu ceti, nu sînt în stare să rumege cele cetite, își bat joc de religie și de cei ce sînt în ea. Lucrul acesta e cu atât mai dureros, cu cât religiozitatea a fost totdeauna una dintre însușirile cele mai frumoase ale Românului. Religiozitatea încă a fost una din cauzele, cari au contribuit mai mult ca în decursul veacurilor întunecoase Românul să rămână stîncă, pe care îndepărtat s'au încercat apele mardare să o spele.

Ranele, cari încep să se ivească în viața morală a poporului nostru, trebuie să ne deștepte însă cu un ceas mai curînd. De sus s'a pornit o acțiune, care tinde a înstrăina pe Român de biserică lui, făcînd încercări să răpească pe fiica acesteia, școala, dela sînul ei. Și 'n multe locuri a și succes aceasta. De altă parte proroci mincinoși se viră printre popor, cari caută să-l înstrăi-

neze de maica lui și avînd mintea șerpelui, se străduiesc să nimicească mai înainte religiozitatea din sufletul lui, fiind atunci siguri, că vor ieși mai curînd cu planurile lor întunecoate.

Contra acestei cangrenări a spiritului național, la noi pururea religioasă, chemată în prima linie preoțimea, ca să lupte. E trist lucru, când un preot român își crede misiunea împlinită, dacă săvîrșește lucrările sfinte, cum îndeplinește ori-ce alt lucru, fără de a se interesa mai departe de cultivarea poporului încredințat păstoririi lui. Nu e mirare, deci, că pe alocurea spirite mai slabe, cari nu știu face deosebire între individ și preot, se înstrăinează de instituțiunea aceasta și cad jertfă propagandei nazarinene și socialiste. Îndeosebi de ceva n'ar trebui să 'și uite preoții noștri: de școală.

E de cel mai mare interes pentru misiunea sublimă, ce au de îndeplinit, ca preotul să influențeze asupra parohianului sau încă din pruncia acestuia. Aceasta o poate face însă numai interesându-se cu tot dinadinsul de școală, propunînd religiozitatea, îngrijindu-se și supraveghînd, ca elevii să cerceteze biserică, fiind și ei activi la serviciul divin. Rondele acestei munci le va culege el sau urmașul lui mai târziu. Îngrijirea aceasta se impune mai ales preoților, în a căror comună nu e școală confesională națională. Și comune de acestea avem deja multe.

Vrem dar, ca preoții noștri să rămână pretutindenea adevărații conducători ai poporului, apoi nu dee pilde, ca cea amintită în numărul trecut. Păstorul cel bun se cunoaște de pe îngrijirea

ce o dă mai ales oilor celor rătăcite, a zis Preotul suprem al nostru, Mîntuitorul Christos.

CONFISCAREA „CĂLINDARULUI“. Mercuri, 8 l. c., s'a prezentat judele de instrucție din loc, Gădri, dimpreună cu subprocurorul, greșterul, polițist și panduri la Tipografia noastră, ca să confisce „Căldarul Poporului“. Procurorul din Cluj a aflat mare primejdie pentru stat în „Credeul Românului“ și „Răvaș“, scrise de redactorul „Foi Poporului“, și 'n biografia lui Avram Iancu, scrisă de profesorul Buțureanu din Iaș.

A căutat să afle și lista celor ce au cumpărat căldarul, ca să se pornească goand în țeară ca și cu „Darul de Paști“, dar n'au aflat-o, pentru-că nu este.

Să le fie de bine!

Noul president al Bucovinei. Foia oficială din Viena publică pensionarea presidentului țării Br. Bourguignon, acordându-i-se marea cruce a ordinului Francisc Iosif, și numirea de președinte al țării Bucovina a consilierului aulic dela locotenența din Stiria, principele Hohenlohe-Schillingsfürst. Noul president e cunoscut până acum numai ca un funcționar administrativ.

FOITA.

DOINĂ.

Foaie verde, mărăcine,
Bine-i Doamne, cui e bine,
Bine-i umblă Neamțului,
Bine și Muscanului,
Numai nouă ni-e tot rău,
De-o luăm ori încătrău.
Osteneala de-i a mea,
Roadă e a altuia,
Și ne-omosră legile
Și ne 'ngroapă grijile.

Foaie verde de șoară
Adă Doamne bine 'n țeară,
Că s'a 'ntors frunza pe tîu,
Binele s'a 'ntors în rău; —
Că s'a 'ntors frunza pe baltă,
Rău în bine nici-odată. —
Că noi din ce necăjim

Tot mai tare săracim; —
Din săraci pe cum am fost,
Azi nici plugul nu-i al nost;
Ni-l-au dus cu dările
Și cu 'ntemnițările,
De-au plătit oștanele,
Să-și ascută sulț,
Și solgăbirele,
Să lărgească țerănița.

Foaie verde, viorele,
Scapă-ne Doamne de rele,
Că postînd în postul mare
Vom da slujbe, sărîndare,
Șapte-zeci de Sfinți Părinți
Să se 'nchine pe la Sfinți; —
La ieșirea darului,
In fața altarului, —
Cu mătăni vom cinsti,
Chipul Maicii Precastii,
Al Botezătorului
Și-al Mîntuitorului,
Ca să ne ferești pe noi
De străini și de nevoi.

Și casa Românului
De ura străinului.
Sibiu, 1908.

—Sirius.—

Poesii populare.

Din Casa.

Com. de Ioan Flințiu, june.

Peste Murș, peste tîu,
Ard două lumini de rău,
Ziua ploaș, noaptea ninge,
Nimeni nu le poate stinge,
Făr' inima mea când plînge.

Astăzi mîne pot muri,
Cine focul m'o jeli,
Dar' jeli-m'or fetele,
Căci le port inelele.

Cine focu-o mai vîzut,
Codru mare cu cărare,
Om tîrîr cu supărare,
Codru mare cu cărări,
Om tîrîr cu supărări.

Numirile de localități. Guvernul a făcut o concesiune în privința numirii maghiare a localităților — din străinătate. Wlassics ordonase adesea, că și numirile orașelor afară de Ungaria să fie date în limba maghiară, așadar Bées, Boroszló etc. Societatea geografică maghiară s'a grăbit să-i atragă atențiunea asupra primejdiei, ce rezultă din această ordinațiune pentru numirile maghiare ale localităților din Ungaria. Nici străinătatea nu va vici să se folosească pe acestea. Și așa Wlassics a promis, că va da în curând o contraordinațiune

Luptele din Bucovina. Luptele Românilor cu elementul rutean continuă cu mai multă energie ca ori-când, deși este o luptă surdă, ce rar se manifestă cu toată puterea la suprafață.

Pe terenul școlar, Rutenii au reușit să ocucerească câteva locuri, pe care Românii caută să le ia înapoi și de sigur dacă vor duce o luptă unită și energică vor reuși.

Pe terenul bisericesc, așa de important, Rutenii au încercat în zădar să capete câteva avantajii și să se apropie de idealul lor, care este prefacerea preoților într-o avangardă a slavismului și a consistoriului într-o cetate, de unde să pornească direcțiunea. Rutenii au căutat să persecute pe preoții români, pe când Românii s'au arătat totdeauna toleranți față de naționalitatea ruteană.

Rutenii vor să acapareze locurile din înaltele dregătorii bisericești și dela facultatea teologică, fără să se fie în socoteală meritul și vechimea. Inse toate aceste machinațiuni ale Rutenilor n'au reușit până acum, căci Românii au știut să-și păstreze locurile și dacă dovedesc în luptă mai puține lipse de scrupule decât Rutenii, în schimb, se manifestă printr-o inteligență mai vie și printr-o cultură mai aprofundată.

Tocmai aceasta și este cauza, pentru care Rutenii arată în contactul lor cu Românii atâta ură și atâta lipsă de mijloace moderne pentru revendicările lor.

Drumul dela Bělgrad,
Focul de 'l-ar fi mâncat,
Că-i mai lung decât e lat,
Pe de laturi pruni uscați,
Vn surorile la frați,
Nevestele la bărbați,
Fete mari dela drăguți,
Măicuțele la fiuți.

Câte flori pe hulă-'n sus,
Toate cu mândra le am pus,
Și 'i-a fost mâna de sare,
Că nici una nu răsare,
Și 'i-a fost mâna de paște,
Că nici una nu mai crește.

Vine dorul badiului
Noaptea 'n vremea somnului,
Și strigă dela fereastră
Cum dormi mândruliță 'n casă?
Eu îi răspund așa mai rău:
Că nu pot de dorul tău.
Eu răspund așa mai bine:
Că nu pot de dor de tine.

Depunerea de jurământ a P. Sale episcopului Aradului. Alegera de episcop a P. S. dlui Ioan Ignatie Papp fiind întârziată, Sfinția Sa va călători în curând la Viena, ca să depună obiceiuitul jurământ în mâinile M. Sale. Consecrarea și instalarea noului episcop se va întâmpla imediat după sărbătorile Paștilor.

Procesul de presă al „Gazetei Transilvaniei”. Luni s'a pertractat la M. Ogorheiu, cum am anunțat, procesul de presă intentat „Gazetei Transilvaniei”, pentru două articole, publicate în chestia expulșării redactorului Cramer din Timișoara. Responsabilitatea a luat-o dl Traian H. Popp, ear' apărarea a susținut-o dl adv. Simeon Damian, arătând cu argumente palpabile netemeinicia acuzei procurorului.

Juriul cu toate aceste a declarat de vinovat pe acuzat, ear' tribunalul 'l-a condamnat la 3 zile închisoare de stat și 20 coroane amendă. Atât procurorul, cât și apărătorul au anunțat recurs de nulitate.

Dr. Lueger a fost reales în 4 l. o. primar al Vienei cu 124 voturi din 145. Cei 21 liberal-jidani n'au votat.

În contra usurarilor. Șeful procuraturii din Budapesta a emis un circular către toți membrii procuraturii din capitală, prin care îndrumă că în casurile când judecătorii pedepsesc numai cu bani și nu și cu închisoare pe acei ce s'au acuzat pentru usurărie, procurorii să nu se mulțumească cu sentința, ci s'o recureze. Această ordinațiune stă în legătură cu noul proiect de lege despre usură.

DIN LUME.

Peninsula Balcanică.

Albanezii s'au în plină răzcoala. Cinci mii au atacat localitatea Vuotro, au dus cu ei 11 gendarmi creștini și au comis escese contra populațiunii sârbești. Alte opt mii s'au îndreptat asupra orașului Mitrovița, unde s'a încins o luptă aprinsă, care a durat 4 ore. Garnisoana turcească a eșit cu tunuri pe câmpul de

Că și azi până la prânz
De trei-ori o'hil 'ai-au plâns.
De te-oi dori bade mult
Me-'i găsi moartă 'n mormânt.
De te-oi dori bade tare
Me-'i găsi moartă 'n cărare,
In cărarea din grădină
De dorul dela inimă.

Trandafir de pe cetate
Spune 'i mândrei sănătate,
Sănătate că-'s departe
Două dealuri ne departe,
Două dealuri și o pădure
Și o grădinuță cu mure
Și o cale de nouă zile.
Hai pădurea s'o tăiem
Și dealul să-'i surupăm,
In grădină să intrăm
Și mura mândrei s'o dăm.
Să se vadă sat cu sat
Să ved și eu ce-am lăsat.

Păunș.

luptă. Albanezii au fost respinși cu mari pierderi. Atitudinii energice a consulului rusesc e de a se mulțumi, că creștinii n'au fost masacrați. Consulul însuși a fost grav rănit în spate. Marele vizir a cerut deja în numele sultanului scuze la ambasada rusescă. Ambasadorul rusesc a făcut reprezentațiuni Porții pentru cele întâmplate.

Despre lupta dela Mitrovița se mai vestește, că Albanezii s'au retras fugind îngroziiți de gloanțele tunurilor îndreptate asupra lor de garnisoana turcească. În curs de o săptămână vor sosi la fața locului 16 batalioane din Szirna și Aidin. Marele vizir a putut îndupleca pe Sultan numai cu greu, ca să iee măsurii energice contra Albanezilor.

Despre rănirea consulului rusesc Șerbina se comunică următoarele: El eșise, după respingerea Albanezilor, să inspecteze linia de apărare. Ajuns la magazinul cu iarba de pușcă, infanteristul albanez, care era de pază, a pușcat asupra lui, rănindu-l în regiunea rărunchilor. Soldații turci, cari au alergat în apărarea consulului, 'l-au rănit de moarte pe atentator. Atentatul a produs în Constantinopol o impresiune colosală. Consecvențele politice s'au vădit greu de prevăzut. Dacă nu se vor pedepsi Albanezii în mod exemplar, atentatul contra lui Șerbina poate să fie prelușul altor crudități contra creștinilor.

Albanezul, care a comis atentatul contra lui Șerbina, a fost condamnat de tribunalul de război din Mitrovița la 15 ani muncă silnică.

Revoluția albaneză a provocat o panică de nedescris printre creștinii din vechea Sârbie, cari fug spre hotarile Sârbiei. În vilaetul Monastir spaima e deosebit de mare. La Prilep, unde magazinele și școalele s'au închis, creștinii vor să fugă și să se refugieze în Monastir. În ultimele zile Musulmanii au masacrat în districtele Prilep aproape o mie de creștini.

Prințul Aladro Castriota, pretendentul la coroana Albaniei, fiind intervievat, a zis, că mișcarea răsvrătitoare sporește în Albania. Dinsul e gata să-și sacrifice toate milioanele, pe cari le are. Albanezii mahomedani, catolici și ortodoci s'au înțeleși.

Castriota declară, că a fost primit la Vatican cu mari onoruri.

Dinsul a conferit și cu Bülow, ministru de externe al Germaniei, însă nu spune ce 'l-a răspuns Bülow.

Insurgenții bulgari au aruncat în aer prin dinamită un pod, peste care avea să treacă trenul Expres Orient. Lucrul s'a întâmplat în apropiere de Mustafa-Pașa (sangeacul Adrianopol). Comunațiunea cu Constantinopolul a fost întreruptă.

Un Bulgar a încercat să arunce în aer depoul de petrol din Mustapha, a cauzat însă numai pagube neînsemnate.

Din Bulgaria emigrează în fiecare an un număr mare de lucrători în România, ca să capete lucru. Anul acesta n'a emigrat încă nici un lucrător. Agenții de-ai comitetului revoluționar cutreeră satele și înduplecă pe țărani să rămână acasă, pentru-că se așteaptă evenimente mari.

La Filipopol poliția a vrut să aresteze mai multe softale (preoți turci),

cari cutreerău vechea Rumelle orientală și propovăduiau revoluția printre Musulmani în casul, când Bulgaria ar veni în ajutorul Macedonenilor.

S'au făcut reprezentațiuni la Constantinopol de cătră agentul diplomatic bulgar.

Guvernul rusesc publică un nou comunicat în »Mesagerul imperiului« relativ la situația din Macedonia. După ce confirmă cruzimile bandelor bulgare, comunicatul face răspunzătoare Bulgaria de isprăvile bandelor și declară, că dacă nu ia măsuri ca bandele să nu mai împedecă aplicarea reformelor, Turcia va fi nevoită să iee cele mai energice măsuri și Bulgaria să știe, că Rusia nu va interveni, păstrând atitudinea pe care a afirmat-o dela început.

Comunicatul a făcut o mare impresie în Bulgaria; Macedonenii sânt revoluțaji contra Rusiei.

Ocea-ce îi îndignează mai ales pe Macedonenii este faptul, că comunicatul rusesc confirmă atrocitățile bandelor.

Prințul Nicolae al Muntenegrului a primit o scrisoare dela Țarul Rusiei, prin care îl anunță, că Rusia ca semn de amiciție îi trimite opt baterii de tunuri mici cu multe munițiuni.

Aceste tunuri vor fi așezate pe linia Novi-Bazar-Micragora.

Sârbia concentrează trupe numeroase la hotarele dinspre Sârbia-veche, de oare-ce se teme de mișcarea Albanzilor. Dacă mișcarea continuă se vor chema și rezervale.

Rusia.

Țarul a subscris un ucaz, prin care guvernatorul Finlandei, Bobricoff, e împuternicit să iee pe propria lui răspundere măsuri, când cele luate de autoritățile finlandeze n'ar fi suficiente. Prin aceasta guvernatorul rus a fost investit cu putere dictatorică. Urmărilor acestei brutalizări a populațiunii finlandeze se și ved: pe lângă sutele de mii de Finlandezi deja emigrați s'au mai înșinat în timpul din urmă preste 30000 cereri de emigrare.

Știri mărunte.

În Londra se șvonește, că pe toamnă e plănuită o întâlnire a regelui Angliei cu Țarul și împăratul german în Copenhaga.

SCRISORI.

Nerîndueli.

Trecând școlile montaniste dela societatea căilor ferate la stat, a trecut și școala noastră română gr.-or. din Bocșa-montană. Văzând poporul nostru pericolul, în care ajungem, a mers o deputație de oameni mai fruntași la dl protopop și l-au rugat, ca să iee măsurile de lipsă pentru școala confesională, având școala noastră proprie cum nu se află alta în apropiere. Dl protopop a și convocat comitetul și sinodul parohial, cari au hotărât cu unanimitate deschiderea școlii confesionale române, dela Ven. consistor asemenea ne-a venit în-cuviințarea.

Publicându-se concursul, au competitat trei învățători și anume, pedagogul Nicolae Drăgălină, învățătorul Ioan Cotărlă din Fizeși, și Mihai Costescu din Cricovia.

Ținându-se alegerea în biserică, poporul n'a putut alege pe cine voește, ci după mari lupte a eșit de notar Simeon Jivainovici, omul dlui protopop, și bărbați de încredere Atanasie Cădia și Petru Balean. Testimoniile cele mai bune le-a avut Ioan Cotărlă din Fizeși, care a întrunit 84 de voturi, pe când Mihai Costescu abia a întrunit 11 voturi, deci dl protopop a declarat ales de învățător pe Ioan Cotărlă.

Poporul nostru din Bocșa parte mare lucră în fabrici în Reșița-montană și nu sânt acasă decât numai Dumineca. După 14 zile venind oamenii acasă, s'a vestit în oraș, că învățătorul ales a resignat. Pentru-ce, nu s'a știut, desi intrunindu-se 11 coriști, cei mai bravi, au luat două trăsuri și au plecat noaptea până în Fizeși, unde ajungând la 11 ore au sculat din somn pe dl Cotărlă și l-au întrebat, că din ce cauză a resignat. Dl Cotărlă le-a răspuns, că fiind silit de dl protopop a resignat și a defășimat poporul în tot felul. Duminecă dimineața mergând o grupă mare de oameni, ca să-l întrebe pentru acestea pe dl protopop, aceștia a trimis după gendarmierie să ne scoată afară. Despre cele întâmplăte s'au făcut trei rugări la Ven. consistor diecesan din Caransebeș, de unde a venit ca să se țină alegere nouă.

Publicându-se concurs dl Mihai Costescu de nou a competitat, dar' a mai competitat și învățătorul Ioan Caba din Curtea și Ioan Benghia din Scute. În-fățișându-se dl Caba în biserică, dl protopop a zis cătră oameni că acest învățător e mai harnic și să-l alegem numai pe acesta. D-ș-a a depus și un jurământ în sfânta biserică înaintea membrilor din comitet George Perian, Nicolae Bojinea și a cantorului Nicolae Gruescu, că și d-ș-a va fi cel mai harnic. Dar' aceasta a fost numai din buze și nu din inimă, pentru-că pe sub mână a lucrat pentru Costescu, și a trimis pe crâșnicul bisericii și pe scriitorul seu cu el din casă în casă spunând la oa-meni să-l alegă, ear' pe dl Caba defășimându-l că nu are nici o clasă, ba l-au și oprit, ca să nu se înfățișeze la nime, decât numai la învățătorul Ioan Marou.

În ziua alegerii, așa știut că se voește, ca și la alegerea dintâi. Cu mari și înfocate lupte ne-am putut alege notar și bărbați de încredere, fiind notar Petra Balean, ear' bărbați de încredere d-nii Ioan Marou și Alexandru Costean. Alegerea a decurs tare înfocată, căpătând cele mai multe voturi dl Ioan Caba. Văzând partida dlui protopop, că a picat, a început a face larmă și a amenința cu bătaie încât bărbații de încredere au părăsit sinodul, ear' poporul a cerut să se încheie lista. Dl protopop n'a voit și așa poporul s'a depărtat dela școală, unde s'a ținut alegerea. Despre cele întâmplăte la această alegere ear' s'a făcut arătare la ven. consistor, unde a mai mers și o deputație. Dela Ven. consistor a venit și a treia alegere pe capul șermanului popor.

La această alegere o săptămână au cortezit crâșnicul, scriitorul și niște oameni ai d-sale, ziua noaptea făgăduind beuturi, și înfocând oamenii, cari sânt datori la institutul »Bocșana«, unde d-ș-a este director.

Dl Mihai Costescu, deși a pățit destulă rușine la două alegeri, totuși au competitat și a treia oră, cu sprijinul dlui protopop a reușit, însă cum, să știe din cele întâmplăte.

La această alegere au fost două partide tari, partida dlui Caba s'a întrunit la sfânta biserică, ear' partida dlui Costescu în birt la Rozenkranz, unde a fost și beutura câștigată, plecând aceștia pe drum cântând, s'au ridicat străinii și batjocorindu-ne cu ris, căci au fost parte mare de Țigani. Ajungând la biserică, s'au băgat în curtea bisericii și s'au pus în rînd toți sub comanda unor oameni și sberau: să trăească Costescu. La sfânta liturgie n'au intrat.

Sfârșindu-se liturgia au intrat toți în biserică și deschizându-se sinodul, abea am putut reuși cu un bărbat de încredere Vasile Delorean. La votizare au mers câte zece odată. Oamenii dlui protopop au cuprins ușa bisericii și întreba, că cu cine votează? Dacă ziceau, că cu Caba, nu le făceau loc să între și așa mulți oameni s'au dus acasă dela votare, zicând că nici la biserică n'au dreptate. Astfel a învins căpătând dl Caba 86 de voturi, ear' dl Costescu 137 de voturi, parte mare țigănești.

Despre cele întâmplăte s'a făcut protest. Venind protestul la d-ș-a, l'a dat scriitorului seu de s'a catit prin birturi, tot așa a făcut și cu lista membrilor sinodali înaintea de alegere. Despre acestea ear' s'a făcut arătare la venerabilul consistor. Ce o mai fi și ne-a mai veni, nu se știe încă.

Un corist.

Jocul cu sclavii la Români macedoneni.

Dacă vre-odată — ferească Domnul — vom fi înghițiți de noianul de popoare, decare sântem încunjurați, ne vor înghite limba, numele și portul poate, nu ne vor pute însă înghiți obiceiurile, căci sânt adânci săpate în sufletul Aromânului, încă de când trăia pe pământul Italiei.

Din multele și frumoasele jocuri de forță, cari poartă pecetea poporului roman, dela care ne tragem, azi vom descrie jocul cu sclavii, așa cum se joacă de flacăii aromâni.

Aromânii își numesc pe băieți »feciori« dela etatea de 7 ani până la 14.

La 14 ani feciorul este numit Gione (june). La această din urmă etate junele îmbracă sarica cu mare pompă în fața rudelor și cunoscuților, când i-se dă și numele de gione și i-se permite a purta arme, a se juca cu jocuri de forță, cum e mănuirea șpadei, aruncarea pietrii, sărituri de gropi și de șanțuri și jocul cu sclavii.

Îmbrăcarea saricei nu este alta, decât toga romană. Până la etatea de 18 ani gionele aromân poartă sarica îmbrăcată numai de brațul stâng. Aceasta nu înseamnă alta decât, să arate ori-cui că este gata de luptă ori-când.

Să se noteze, că pe gulerul saricei este cusut, drept la mijloc, vulturul în-aripat, cu ață roșie.

Pentru moment să lăsăm sarica și să ne ocupăm de jocul cu sclavii, ear'

pentru altă-dată vom vorbi pe larg de îmbrăcarea togei aromâne cu toate solemnitățile ei.

De obicei acest joc se joacă în locuri deschise și în zile de sărbători, mai cu seamă în ziua de Sf. Petru întreaga suflarea aromânească se află pe scenă și poate fi față la această luptă de amintire veche.

Înainte de-a se începe jocul, unul din juni trage clopotul dela biserică, ceea ce vestește satului, că junii în aceea zi își vor măsura puterile și meșteșugul de luptători.

Nu începează clopotul și se vede cum pălouri de fete, neveste, femei, bărbați și bătrâni se strâng la locul hotărât jocului, formând un cerc cât se poate de mare, spre a nu opri lucrarea junilor în mișcările lor de apărare sau de atacare.

Odată lumea strînsă și formată în cerc, doi juni, dintre cei mai aveți și mai curajoși, vin în mijlocul cercului, lăpădându-și sarițele de pe braț, ceea ce e semnalul luptei.

După ei vin în cerc alți juni, doi câte doi, de aceeași măsură și forță, ținându-se de braț.

Cei doi dintăiu sunt închipuiți ca conducători ai luptei și acum urmează să-și aleagă armata, nu după voie însă, ci după noroc.

Pentru acest scop se ia și ei la braț, se întorc cu spatele spre celelalte părți de juni și atunci unul din ei întinde celuilalt cele două degete dela mână dreaptă: arătătorul și mijlociul. Unul din ei își alege, să zicem, arătătorul, iar celălalt mijlociul. După aceasta se duc amândoi la fiecare parte și propunându-le să-și alege fiecare, ori arătătorul, ori mijlociul. Cel ce alege arătătorul trece la dreapta, iar cel cu mijlociul la stânga, fără a li-se spune dacă va face parte în luptă, sub cutare sau cutare comandant, până nu se isprăvește cu toate părechile.

Spre mai mare ușurință vom numi pe unul din comandant A și pe celălalt B, iar soldații lui A cu literele C, C', C'', C''', C''', etc.; pe cei ai lui B cu D, D', D'', D''', etc. Numărul soldaților poate fi cât de mare, însă egal la amândoi comandanții.

Căți și-au ales arătătorul vor face parte din comanda lui A, iar cei cu mijlociul din comanda lui B.

După aceasta se procedează la delimitarea hotărului de mișcare și de drepturi. Am zis de drepturi, căci în mijlocul cercului se trage un diametru. Diametru este o linie neutră. Cine depășește această linie, calcă un teritoriu străin și este pedepsit cu sclăvie, dacă este prins.

Delimitându-se cercul de acțiune, oștile se așează față în față pe marginea cercului, la o distanță de cel puțin 200 metri, una de alta, așa că fiecare are un teren de 100 m. dela quartir până la linia neutră.

Să presupunem, că comandantul A s'a așezat în dreapta cercului și B în stânga. Deci fiecare va așeza pe sclavii căzuți în luptă înspre dreapta dela quartir.

Pe unul din puncte — bine înțeles pe partea cea mai ridicată, de unde se

pot observa toate mișcările tuturor luptătorilor — ce atinge linia neutră a cercului, ia loc un tribunal compus din trei oameni mai în vîrstă, aleși de comandanții trupelor, numiți »derepți«. Acești »derepți« sunt obligați a fi cu băgare de seamă la toate mișcările luptătorilor, ca la oas de vre-o neînțelegere din partea luptătorilor sau la vre-o călcare de teritoriu, ei să se pronunțe. Hotărîrea »derepților« este indiscutabilă.

Odată tribunalul »derepților« înființat, se hotărăște cine să înceapă lupta. Și aici tot sorțul decide.

După aceste măsuri, cei doi comandanți se retrag fiecare cu armata la lagărul seu. Se așează față în față, între linia neutră, gata de luptă, lăpădându-și sarițele, și formând un morman din ele. Acest morman este considerat ca lagăr.

Să presupunem, că sorțul de-a ataca întăiu a căzut lui A. Acesta trimite un pion (gione), anume pe C. spre B trecînd peste linia neutră, călcînd astfel teritoriul lui B.

B. trimite și el un pion D, spre înșonirea lui C. Pionul C nu este în drept a captiva pe D, căci el a plecat înaintea lui D. și este considerat ca usurpător. Spre paza lui C însă urmărit de D a pornit C' și spre paza lui D, urmărit de C' s'a trimis D' și așa mai departe. Cel ce iese cel din urmă, cu o atingere pe adversarii îi consideră captivați și fără multă rezistență îi duce la lagărul seu, predându-i comandantului.

S'ar putea ca C, care ieșise cel dintăiu, să albe și el dreptul ca printr'o atingere să poată și el captiva pe adversarii.

Acest drept se câștigă, dacă în urmărirea lui ar reuși să treacă prin lagărul seu, luînd semn. Prin acest semn din urmărit de adversarii și posibil a deveni sclav, dacă n'ar fugi cât poate și n'ar face mișcări strategice, devine urmăritor și acum adversarii lui caută a fugi spre a nu fi atinși și captivați.

Aceste mișcări sunt controlate de arbitrii numiți »derepți«.

Pionii urmăriți, spre a nu căde în captivitate, bravează ori-ce obstacol: sar peste șanțuri, gropi, bare, aleargă cât îi țin picioarele, numai și numai să nu cază în captivitate. Cei căzuți în captivitate se numesc sclavi. Sclavii se duc la lagăr, nu se țin clar în lagăr, ei la depărtare oare-care. Distanța nu se hotărăște de învingător, ci de cel învingî, și pentru acest scop, comandantul celor căzuți în sclăvie trimite pe unul dintre cei mai voinici, ca să sară în trei sărituri de pe lagărul învingătorului în spre dreapta și unde va ajunge, acolo să se așeze sclavii. În momentul când să alege distanța sclavilor, este amnestie. Să se noteze, că sînt pionii, cari în trei sărituri sar distanță de 60—70 urme.

La această distanță sclavul se așează în pieicare, cu mâinile întinse și îmbrăcat cu sarița pe ambele brațe, așteptînd liberarea dela ai sei, dacă n'ar fi păzît la timp, căci cu o atingere poate fi liberat și intră din nou în luptă, considerat fiind, că n'a fost nici odată sclav.

Se întîmplă des ca din ambele părți să cadă sclavi, atunci dacă sînt egal

la număr se face schimbul de sclavi și lupta începe din nou. Dacă însă într-o parte sînt mai mulți și în cealaltă parte numai unul și dacă acest sclav este unul din cei mai de seamă luptători, îl răscumpără cu 4—5 sclavi.

Lupta nu se termină, decât atunci când unul din comandanți pierde toți pionii, prin căderea lor în sclăvie. Rămînînd singur se predă de bunăvoie în mîna învingătorului. Atunci învingătorul face invazie pe teritoriul învingîtorilor și prima lor grijă e de-a pune mîna pe sarica comandantului învins, pe care-l îmbracă cu ea pe ambele brațe. După aceea cei învingători formează arcuri din brațele lor, doi câte doi, iar cei învingîți trec sub aceste arcuri, umiliți.

Acest obicei mă face a pune o întrebare. Aceste arcuri nu vor fi ele oare o reamintire a »furoilor Caudiane?«

După ce trec sub furcile Caudiane, cei învingîți sînt călăriți de cei învingători de 3 ori prin cercul de luptă. În urma călăritului vin derepții în fața comandantului învingător, cerînd răscumpărarea sclavilor. În acest moment se formează părechile dela începutul luptei cu deosebirea, că acum părechia este formată dintr'un învingător și un învins. Cel dintăiu cu sarița pe un braț și cel de al doilea pe ambele brațe; lipsindu-i libertatea.

Răscumpărarea se face astfel:

Unul din »derepți« apucă de sariță pe sclav cu o mîna, iar cu cealaltă mîna se face că numără bani zicînd: »Gione iaste«—(voinic este)—la care și învingătorul răspunde: »Iaste-desbrăcându-i sarița de un braț, semn că i-a dat libertatea.

Așa se urmează cu toți sclavii pe rînd și astfel se termină jocul cu sclavii.

Este o plăcere nespūsă a asista la o astfel de luptă în miniatură pe teren, unde pe lângă că tinerii aromâni își desfășură priceperea lor războinică, mai amintesc și multe fapte juridice romane, pe care nici timpul, nici depărtarea n'au fost în stare a le smulge din amintirea Aromânului. Și dacă la începutul acestui joc m'am îndoit de viitorul neamului meu, la încheiere, după ce au trecut pe sub ochii mei luptele romane în miniatură, păstrate de frații mei, cu multă încredere zic: »Românul în vezi nu pierde în fața dușmanilor«, însă datorii sîntem a desgroa comorile naționale, ca prin strălucirea lor să orbim vederea acolora, cari ne doresc moartea.

>Alb.<

G. Apostolescu.
Com. Ceamurile jud. Tulcea.

Convocare.

Adunarea de primăvară a învățătorilor greco-cat. din despărțământul Blaj — aparținătoriu reuniunii învățătorilor din arhidieceza gr.-cat. de A.-Iulia și Făgăraș — conf. §-lui 71 din »statute« se va ține la 6 Maiu st. n. 1903 la ora 8 a. m. în școala română gr.-cat. din Cișteiul-român (Oláh-Csestve) la care adunare sînt invitați toți domni învățători, mult onorații domni preoți în calitate de directori școlastici și toți doritorii de înaintarea învățământului popular.

APEL

cătră frații învățători comunali și confesionali din patrie.

(Urmare și fine).

Dreptacea considerând, că proiectul de lege în curând se va pertracta în dietă, rog pe frații colegi din toată țeara să vă adunați și discutând cauza să vă înaintați cererile cătră dietă

Pe lângă subșternerea acestor cereri însă ar fi foarte bine, ca în o deputațiune cât se poate de mare să ne prezentăm și în persoană la ministrul de culte, la ministrul președinte și la dietă, ca așa și cu graiul viu să ne spunem suferințele. Pentru care scop tot cu aceasta ocaziune să se aleagă din fiecare cerc câte 2—3 reprezentanți, să se defigă o zi cât mai apropiată d. e. 4 Maiu st. n. a. c., care să se facă cunoscută prin această foaie. În ziua designată apoi toți din toate părțile patriei să mergem și să ne întâlnim într'un loc anumit în Budapesta.

Eu am convocat deja pe colegii mei de pe Valea-Bistrei din Bănat și adunându-ne, printr'un memorandum ne-am rugat de dietă, ca cu ocaziunea pertractării proiectului de lege pentru regularea salariului oficianților și al învățătorilor de stat, să bine voiască a lua poziție — împreună cu noi — și a stăruii să se valorizeze următoarele cereri ale noastre.

1. Să se primească între învățătorii de stat ca egali și învățătorii comunali și confesionali, sau cel puțin despre acestia să se îngrijească într'un paragraf separat în proiectul de lege.

2. Instituțiunea de învățător adjunct să se șteargă și, cel puțin ca la scriitorii cu patru clase numiți oficianți, plata noastră să se înceapă cu 1400 cor. pe lângă susținerea în valoare a îmbunătățirilor treptate asigurate în proiectul de lege.

3. Anii de serviciu împliniți fie la confesiune, fie la comună ori societate să se compute la toți acei învățători, cari trec dela un fel la altul de școale.

Moara de pe tēju.

De N R Păunaș

— Moșule mai spune și în astă seară o poveste.

— Spune-ne, — moșule, — una cu Făt-frumos cu pletele de aur și cu Păunița.

— Ba mai bine una cu Păunașul codrilor și zina munților.

— Ba spune-ne una adevărată.

— Da, în astă seară una adevărată, roști moșul în graiul lui dulceag.

Și cele patru nepoțele — frumoase și nurlii — două din partea feciorului, ear' celelalte din partea fetii — cari în toată seara veniau la moșul cu poveștile, — se adăpostiră cu furcile la briu în jurul moșneagului — care se odihnea pe scăunenciul de lângă foc. El mai răscolește odată tăciunii din vatră și apoi începù din isnov a-și face gura carte:

Ci-că a fost odată — de mult — stau să nu-mi aduc nici eu aminte —

4. Statul să se îngrijească, ca competența învățătorilor comunali și confesionali să fie statorită asemenea cu a învățătorilor de stat.

În aceste patru puncte ne-am cuprins dorințele noastre. La lucru deci iubiți colegi, căci nu mai e timp de pierdut.

Cireșia (Valea-Bistrei în Banat),
10 Martie 1903.

Michail Bobislu,
învățător.

Apelul, ce l-am publicat mai sus, privește mai ales pe învățătorii comunali. De învățătorii confesionali au să se îngrijească în prima linie autoritățile bisericești naționale, cari vor ști să afle căi și mijloace pentru îmbunătățirea sortii materiale nu deplin corespunderătoare a învățătorilor, fără ca să se primejduiască caracterul confesional românesc al școalelor noastre.

Redacțiunea.

PARTEA ECONOMICĂ.

Luțerna.

Luțerna (*medicago sativa*) este o plantă de nutreț și se ține de familia papilionaceelor. După părerea unora, ea și-ar fi luat numirea dela orașul Luțern din Helveția, ear' după părerea altora dela șesul cu acelaș nume din Italia.

Luțerna e cunoscută la noi mai bine ca de o sută de ani. Ea a fost adusă de cătră preotul Samoilă Tessedik la școala economică din Szarvas, de unde s'a lățit apoi pe încetul preste tot locul, pe unde și pământul a fost priincios culturai ei.

Luțerna s'a putut împământeni preste tot locul pentru aceea, pentru-că nu prea e alegătoare cu privire la pământul, în care se cultivă. Pe lângă aceea, că poate suferi seceta timp mai îndelungat, ca alte ierburi, ea mai și drege pământul prin aceea, că rădăcinile ei străbat une-ori până la doi metri prin acela și astfel se nutresc și din pătura moartă, pe care alte sēmănături o lasă cu totul nefolosită.

Încă înainte de resmelița Ungurilor — pe riul acesta în sus — un șes întins. Cam în dricul șesului se vedea un tēju mare și adînc, de să nu-l poți măsura, ear' mai în jos de tēju se afla o moară vestită »peste nouă văi și nouă căi«. Moara aceasta se numia Moara de pe tēju, fiindcă era în apropierea tėjului, de altă parte că iazul morii, obîrșia în tēju cel mare. Morarul și femeia, oameni harnici, cu chibzuială, și cu frica lui Dumnezeu, aveau de toate, căci, vezi Doamne, unde s'a mai pomenit moară vestită și morarul să fie sărac. Și precum vă spun, bunuri de tot felul aveau. Dar' la toate aceste bunuri, fata morarului le punea vîrf.

Era atât de isteapă, atât de frumoasă și drăgălașă încât se perdeea cu firea cel-ce o privia; ba chiar și bătrânii se simțeau întinerind, vîzînd atîta frumusețe de fată. Pasămite bune ursitori a avut la naștere.

Luțerna iubește mai cu samă pământurile bogate în humă, lutoase și vâroase, dar' nu e alegătoare nici în cele mai năsipose și lutoase, numai pătura roditoare a pământului să fie cât mai groasă. Pământurile mai petroase și tare lutoase, precum și pe cele mocirloase, din care apa nu se poate scurge, nu le poate suferi.

Pământul, în care voim a cultiva luțerna, trebuie să fie cât mai afînat, ca rădăcinile ei să poată străbate prin acela cu înlesnire. Luțerna iubește mai bucurios căldura, decât frigul. De aceea nu se prea recomandă aici sēmînatul de toamnă, pentru-că ar putè să înghețe peste iarnă.

Pământul destinat pentru cultura luțernei trebuie bine pregătit, încă cu un an mai dinainte. Dacă acela a fost sēmînat cu oare-care sēmînatură spicoasă, atunci trebuie arată mai întăiu miriștea cu o arătură mai în fața pământului, ear' după aceasta se ară cât mai afund și astfel se lasă, ca să degere preste iarnă. Dacă însă pământul a fost cultivat în anul de mai nainte cu o plantă de sapă, atunci ajunge o arătură afundă, care se lasă ca să degere peste iarnă. Primăvara se mai scormonește bine pământul și numai după aceea se seamănă.

Pământul, în care voim a cultiva luțerna, nu e prea bine ca să se gunoiască, pentru că de regulă cu gunoiul mai proaspăt se transportează pe loc și multă sēmîntă de buruieni și alt goz, așa că ne putem molipsi întreaga luțernă cu buruieni. Este de ajuns, dacă se gunoiește bine pământul în anul de mai nainte! Mai de recomandat ar fi pentru cultura luțernei gunoiaele măestrite, între cari mai ales se poate recomanda șgura de fer a lui Thomas.

Dacă pământul e bine pregătit, atunci ne putem apuca de sēmînatul luțernei. Luțerna se seamănă de regulă cu o plantă umbritoare, precum e ovêzul și orzul. Aceasta se face pentru aceea, ca planta numită să-i țină umbră și să nu piară de secetă firele prea crude. Planta umbritoare se sa-

Și era vestită moara, nevoie mare. Nu era seară lăsată de Dumnezeu, în care să nu fie plină moara de oameni de prin toate ținuturile.

Ci-că se întemplă într'o seară de venitu-mi-a și tistul unui grof, cu 6 care trase tot de câte 4 boi pogani. Tistul intră în moară, unde era mulțimea, ear' ghiriișii au rămas în curte, ca să îngrijească de vite. Dar' oamenii în așa mare număr ce nu fac, ca să se pe-treacă mai bine vremea. Vorbiau ba de una, ba de alta, și apoi știți zicătoarea aia »vorba vorbă naște«. Mai în urmă prinseră a vorbi și de un spânzurat, care tocmai în ziua aceea și-a vîndut sufletul necuratului, spânzurându-se în pădurea mîrginașe.

»Era un teleleu de om — prinse unul din obște vorba pe limbă — îl întâlnii mai acum, zilele trecute, tun de beat. Încă de atunci îmi ziceam în gînd, că omul acesta n'o să o scoată bine la cale cu »ucigă-l toaca«, căci

mână de regulă înainte de a se sămăna luțerna.

Luțerna se mai poate sămăna și fără planta umbritoare. Unii economi au făcut adică încercare mult mai bună, ca în pământurile unde a fost cultivată cu plantă umbritoare. Cu deosebire în anul al doilea luțerna a dat o roadă cu mult mai îmbelșugată, de oare-ce a fost mai deasă.

La alegerea seminței pentru sămănat economul trebuie să fie cu deosebită băgare de seamă, ca să nu cumpere de cea veche, care nu resare toată sau de cea amestecată cu gozuri, cari apoi de regulă răsar ca buruieni printre luțernă și astfel o fac de pierce pe încetul de pe loc. Cea mai bună sămăntă de luțernă este aceea, care are culoare galbină lucitoare și în care nu se află sămăntă de tortoțel (cuscuta europeă), care este cel mai cumplit dușman al luțernei.

Cel mai bun metod de sămănat este cel cu mașina în rînduri. Acestea nu trebuie să fie mai dese ca de 10—12 cm. La sămănatul cu mașina nu se recer mai mult ca 12—15 kilograme la un juger catastral. Pe când la sămănatul din mână economul trebuie să semene mai mult, de oare nu poate face sămănatul așa regulat ca cu mașina.

Luțerna sămănată ține mai mulți ani și în fie-care an ne dă câte 4—5 cosituri. Pe an se pot recolta câte 30—40 de măji metrice de pe un juger catastral. La cosit trebuie tăiată ceva mai pe deasupra și nu chiar de pe lângă pământ, de oare-ce într'un asemenea cas se uscă și pier prea multe fire pe timpul cositului.

Ca lucrări de întreținere se recomandă grăpatul luțerniștii în fie-care primăvară, ca să se rupă scoarța ce se produce peste iarnă și ca se poată pătrunde mai cu înlesnire la rădăcinile firelor fragede aerul, lumina, căldura și umezala, cari sunt îmbolditorii cei mai neapărat de lipsă ai creșterii tuturor plantelor.

(Va urma).

Ioan Georgescu.

Ingrijirea vitelor.

Despre colici (Mătrice, dureri de burtă).

La toate vitele, dar' mai cu seamă la cal, felurite boale de stomac, mațe, ficat, rinichi, etc. și în sfârșit mai a tuturor măruntaelor din burtă, se arată pe lângă alte semne — care se deosebesc după boală — și prin unele, cari mai nici odată nu lipsesc. Semnele acestea, cari de altfel e și firesc să nu lipsească, căci nu sunt decât durerile acelor măruntae din burtă, noi le numim: colici, ear' poporul: mătrice.

Colicele vin din mai multe cauze, și de multe ori ne putem ușor da socoteala despre pricina lor, dacă începem a face oare-cari cercetări. Așa, colicele vin:

a) Din pricina răcelei, atunci când vitele, dar' mai ales caii, sunt tunse sau năpârlite și le apucă vre-o ploaie rece, sau fiind nădușite, li-se dă de beut o apă prea rece, cu ghiață, ori sunt espuse la un vânt rece, sau în fine pasc dimineața pe nemâncate iarba cu rouă, ori în timpul iernei fân, paie, coceni, etc., acoperiți cu zăpadă, ghiață, etc etc.

b) Din pricina că li-se dă mâncare multă și apoi se înhamă sau se pun la mișcări repezi. Asta se întâmplă mai cu seamă la caii, cari s'au hrănit cu paie tăiate, fân, ovės nou și mult, apoi fân stricat de mucegaiu, rugină sau de noroiu, sau în sfârșit din lucernă, trifoiu prea mult etc.

c) Din pricina măselelor rău tocite sau stricate. Asta se întâmplă mai ales la caii bătrâni, cari nu pot mesteca din cauza durerii, așa că sunt siliți să înghită aproape nemestecat paie, fânul, ovėsul, etc., și cari de multe ori mai sunt bătoase, de proastă calitate, etc.

d) Din pricina viermilor din stomac și mațe, panglică, limbrici, etc.

e) Din cauza pășunii pe locuri nisipoase, sau a fânului cosit pe asemenea locuri și când odată cu iarba sau fânul, intră în stomacul vitelor și mult nisip.

f) Din diferite alte pricini, ca: înțărirea baligei în mațe, felurite ghem-

toace de fân, cuie, ace, cârpe, bucăți de frânghii, etc., cari sau sparg mațele sau nu lasă drumul slobod al mâncării și baligei în mațe.

g) Mai sunt și alte pricini, însă ar fi greu să le esplicăm aci: așa sunt felurite încurcături de mațe, etc. etc.

Semnele colicilor. Semnele colicilor sunt cunoscute, — de obicei, ele se arată când calul e în repaus, și vin deodată; foarte rar se arată mai întâiu prin semne de tristeță, nemâncare, etc. Calul cu colici stă trist, se trage puțin dela esle, bate din picioare, dă din coadă, se culcă, se scoală; ear' se culcă și ear' se scoală; întoarce capul și se uită la pânțece, se liniștește puțin și apoi începe din nou.

De regulă așa se arată colicele, ear' când ele au încetat, atunci animalul pare obosit, și încet-încet își revine în fire; une-ori însă calul nu se liniștește de loc, ci îl trec nădușele; pielea e aci rece, aci caldă; picioarele asemenea reci, răsufierea repede; mai adeseori calul cu colici nu urinează; se căsnește însă în zadar, udul nu ese de loc, sau abia ese cu scremete; baliga asemenea e mică, tare și acoperită cu mucii sau puțin sânge

Sunt un fel de colici foarte grave și anume atunci, când calul se trânteste jos fără a se uita pe ce cade; atunci se izbește în toate părțile, se rănește la picioare, cap, șolduri; stă trântit jos, geme, se întoarce cu burta în sus, etc.

La bou sunt tot semnele scrise mai sus, fără nici o deosebire, ba adeseori se însoțesc și cu umflarea pântecelui.

Vindecarea. Deși am spus mai sus, că toate măruntaiele din pânțece, când se îmbolnăvesc, sunt însoțite de dureri, adică de colici, și deși pentru un om, care nu e de meserie, e greu a pune durerile acestea pe socoteala cutărei sau cutărei boale; cu toate astea o mare parte din colicele acestea se vindecă cam la fel, adică tot cam cu aceleași doctorii; afară bine înțeles când boala merge tot mai rău.

Iată ce se face cam de regulă la colici; calul bolnav să se plimbe, — dacă este earnă să se acopere cu o

acela nu întârziă la astfel de oameni și îi va veni și lui de hac». Alții făceau glume pe socoteala spânzuratului. Ear' unii mai fricoși, își făceau cruce rostind cuvinte de al de astea: „Ucigă-te sfânta cruce, rămânere-ai unde ai înserat cu relele noastre cu tot“. Se îngroziau de pe acum, cum să treacă pe lângă locașul necuratului. Tistu grofului la astfel de vorbe era tot urechi. Mai în urmă, răsucindu-și mustața cea subțire și lungă, își moaie și el buzele și începe a mai rupe și el vre-o trei, patru vorbe, dar' sumeț și îngâmfat de să nu-i ajungi nici cu prăjina la nas, știți d voastră cum sunt tisturile grofilor. Și apoi ca să se arete și el domn mare cu avere strigă: „Cine îmi va aduce în noaptea aceasta degetul cel mic al spânzuratului, va primi drept răsplată un car cu bucate și cu boi cu tot“. Știa, el că oamenii sunt fricoși și nime nu se va duce, ear' de altă parte îi plăcea să ispitească frica țeranului

și în urmă să ridă una bună pe socoteala lui. Dar' acum s'a aflat ac și de jocul lui, căci fata morarului îi va veni de hac. Ear' voincoasă cum era auzind vorbele ispititoare ale tistului, văzând totodată că nime nu vrea să meargă, prinde vorba pe limbă și îi face aripi: „Rușine! ce mai oameni fricoși, fără credință în D-zeu, căci de ați ave încredere în D-zeu nu v'ar fi frică de un spânzurat, ba chiar și de Scaraoțchi nu. Mie nu 'mi-e frică, căci am încredere în ajutorul lui D-zeu; las' că vă dau eu, o fată, de rușine“. Luă un cuțit, o lingură de păsar fierbinte, — căci la foc fierbea din întâmplare o oală mare cu păsar, — o sară și pleacă, nebăgând în seamă nici rugile nici bocetele părinților. Afară era liniște adîncă. Din adîncul cerului limpede ca lacrima luna cernea în tot cuprinsul potop de raze aurii; era lumină ca ziua în amiaz. Ajungînd la spânzurat, care nu era afund în pădure,

sprijinește scara de o cracă, sue fuscel de fuscel fără leac de teamă — tae degetul cel mic al spânzuratului și îi umple gura de păsar. Fără pic de grijă sau frică se întoarce înspre casă, făr' de a se uita, odată baremi înapoi, cică nu ar fi bine. Mergînd ea așa în dorul lelei, aude îndărătul ei vorbele: „Fire-ai spurcată să fii, da rău m'ai ars“. Ea însă fără să se sparie, își face cruce, zice în gând un Doamne ajută și apoi răspunde, dar' făr' de a se uita înapoi. Fata însă luă carul și boii dobândiți, la care tistul cu dor se uita și îi cinstește unui sărac cu o droaie de copii, la ce săracul muria și învia de bucurie, că o să scape și el de năcaz și sărăcie. —

Moșul se osteni, o tusă îi îneca vorbele,...

În asta seară destul, mergeți acum de vă culcați —

Mâne seară să veniți că vă spun mai departe. (Va urma).

pătură — la pas sau trap mic, cam un sfert de ceas și apoi să fie frecat cu paie uscate, mai ales pe picioare și burtă, până când se încălzește bine pielea; apoi se stropește cu spirt curat sau de camfor ca $\frac{1}{4}$ de litru; nu e rău dacă se pune în ăst spirt și cam 2—3 linguri de terpentin. Să se dea calului pe gât, ear' nu pe nas și cu sticla, cam $\frac{1}{2}$ litru vin cald, în care se poate pune ca o lingură de scortişoară, cuişoare sau chiar boabe de piper, după ce însă se va strecura; în loc de vin cald se poate da un litru de mentă sau de ceaiu de muşel sau romaniţă; de ismă; în acest ceaiu se poate pune un bulgăre de camfor, ori 2—3 linguri de ether, dacă se găseşte, ori chiar zama dela 8—10 capete de mac. Calul, odată ce i-s'a dat un asemenea ceaiu sau vin cald, să fie acoperit cu o pătură, și apoi să fie lăsat liniştit, să stea însă cineva mai departe, care să bage de seamă, dacă calul vrea sau nu să se mai trântescă adecă dacă s'a mai liniştit ori nu, dacă se baligă sau urinează, etc. etc.

În cazul când nu se linişteşte și nici nu se baligă, nu se urinează, etc., atunci se mai poate repeta încă odată cele de mai sus, ear' în ceaiu sau chiar în vin, se poate pune ca $\frac{1}{4}$ kgr. sare amară, ori un bulgăre de sabur ca 40—50 grame.

Se mai poate face, cam 4—5 litri apă caldă cu multă spumă de săpun și în care se mai adaugă ca o lingură de glicerină; această apă se bagă sub coada calului pe unde se balegă, ori cu un irigator, ca la oameni, sau în lipsă numai cu un maț de gumă și o căldare; după-ce s'a băgat apa asta, se apasă 2—3 minute cu mâna pe coada calului, ca să nu svêrle apa afară, și apoi se ia mâna și atunci odată cu apa, poate eși și puțină baligă.

Pentru urinare, e bine să se gâdile calul la sulac cu mâna, sau cu o pană la găurica pe unde urinează; chiar se obișnuiește în loc de pană să se puie ceva iute ca, 2—3 semințe de ardeiu, 2—3 sfărâme de piper negru, etc.

Dacă calul tot nu se liniştește, nu se baligă, nu urinează ci se trântesc mereu, i-se răcesc urechile și picioarele atunci să se cheme un veterinar cât de repede.

La bou se face același lucru ca la cal, cu singura deosebire că sarea amară și saburul se dau îndoit de mult.

La câne se obișnuiește în loc de frecături, câte o cataplasma caldă, de in, tărâțe, mămăligă, etc.

D. Alexandrescu.
medic-vet. al jud. Ilfov.

Cursul de altoit pomi în Orlat.

Razele dulci și călduțe ale soarelui încep a da viață naturii, totul te cheamă la muncă. Pentru harnicul econom se desohid felurite oăi, pe cari, dacă le bate de cu vreme, cu începutul primăverii, bun drum își croește pentru îmbunătățirea gospodăriei sale. Cărmacii Reuniunii noastre agricole, ca buni economi și-au început și ei rodnică activitate, în folosul țeranului nostru, de cu primăvară. Problema lor a adauge

aproape în fiecare zi la activul Reuniunii, își are efectul său binefăcător și asupra noastră, a economilor.

Duminecă, 29 Martie n. o. comuna Orlat a fost locul, unde Reuniunea agricolă și-a trimis reprezentanții săi spre a ține cursul de altoit pomi. În aceeași zi s'a ținut și adunarea generală a băncii de credit și economii »Brădetul«. Orlatul, ca puține alte comune, a avut fericirea a saluta drept oaspeți ai săi, pe conducătorii a două așezăminte economice, chemate a lucra mână în mână.

Comitetul central al Reuniunii agricole a avut de reprezentanți la acest curs pe presidentul Reuniunii dl Dem. Comșa, secretarul Victor Tordășianu, din centru; pe membrii din comitet d-nii Ioan Popescu, proprietar în Sibiel, Dr. Ioan Stoia, protopresbiter, și pe nou numitul membru, dl Petru Draghita, prim pretor în Săliște. (În parantez fie zis: am aflat, că comitetul central în ultima sa ședință a instituit, cu rezerva aprobării adunării generale proxime, în postul de vice-president, la locul devenit vacant prin moartea mult regretatului fost vice president, Dr. D. P. Barcianu, pe vechiul membru în comitet, căpitanul Pantaleon Lucuța, ear' în locul acestuia pe dl P. Draghita).

Înainte de a se începe cursul, reprezentanții Reuniunii au asistat la serviciul divin, încheiat cu o frumoasă predică despre păcat, rostită cu rară vervă oratorică, de tinerul și zelosul paroh, dl Decel.

Cursul s'a ținut în una din salele mai mari ale școlii, care abia a încăput pe participanți: preoți, învățători, notari, primar, economi și copii de școală.

Presidentul Reuniunii, d-nul Dem. Comșa, bineventând pe participanți, scoate în relief cultura pomilor, asupra căreia ține o prelegere formală. Aduce cuvinte de laudă corpului învățătoresc din Orlat și îndeosebi învățătorului I. Stoia, încredințat cu conducerea școlii de pomi, care într-o singură zi cu concursul elevilor săi a altoit nu mai puțin de 400 pomi.

Trecând apoi la însași cultura pomilor, începe cu pădureții, arătând, că pădureții aduși de tinerii din adăpostul pădurilor, apoi cei prășiți din semănță (simburi) de pomi pădureți, sânt cei mai potriviți, când vorba e să ne punem bun temelii pomilor noștri. Mutarea pădureților dintr'un loc într'altul se privește și ea de unul dintre cele mai de căpetenie mijloace pentru crearea unui pom adevă nobil și trainic. Experiența a dovedit, că un pădureț mutat în 3—5 ani consecutivi, produce poame cei drept pădurețe, dar' care în ce privește mărimea, culoarea și gustul se apropie de poamele prăsite de pomii altoiți. La pădurețul, odată croit să punem deosebită grijă pe mlădițele de altoit, cari și ele să fie cât mai tinere. La altoit deosebită importanța au și reuisitele (uneltele) de altoit, de cari bunul econom nu se poate lipsi nici-odată. Încă pentru altoit, dl prelegător insistă asupra timpului din luna Iulie, pe care îl află de cel mai potrivit pentru altoire.

Atât dl Comșa, cât și dl învățător Stoia, altoesc mai multe zeol de pomi-

șori diferiți. Ar fi să mă estind prea mult voind să amintesc și numai în trecăt despre toate lucrurile folositoare, despre cari dl Comșa ne-a vorbit de data aceasta.

Înainte de încheiere, secretarul reuniunii, dl Tordășianu, ne pune la inimă spriginirea Reuniunii, acest așezământ, creat anume pentru a chibzui asupra căilor și mijloacelor, cari tind la bunăstarea și înflorirea țeranului nostru.

La fine s'au împărțit între economii 250 meri și 100 pari pădureți și mai multe sute mlădițe de altoit și câțiva altoi, meri pătuli.

Directorul școlii, dl Ioan Giurgiu, mulțumește în numele comunei pentru onoarea dată Orlatului și dorește conducătorilor Reuniunii multă fericire.

La masa dată în restaurantul Hite, pe lângă frumoase cântări, s'au ținut și frumoase discursuri. *Spin.*

SFATURI.

Nutreț pentru mânzi. Când încep mánzii să mănânce, e bine să le dăm puțin ovês, amestecat cu tărâțe de grâu, mai târziu și puțin fân bun. Mai potrivit e să punem nutrețul într'o iesle mică, din care să poată gustări mánzul decâte ori are voe. După înțercat le putem da ori-ce nutreț, pe care-l mănă și caii. Nutrețul principal însă să fie fân bun cu orz și tărâțe de grâu. Earna putem adauge și puțină sêcară. Primii doi ani sânt cei mai însămnați în viața cailor, de aceea ei au lipsă de grijă bună și nutreț potrivit mai ales în anii acestia.

Pari buni pentru pomi. Ca să țină parii, de cari legăm altoii, mai mult, mulți obișnuim a părli căpêtul, care ajunge în pământ. Un grădinar german recomandă un mijloc cu mult mai bun, asupra căruia atragem atențiunea îndeosebi a învățătorilor noștri. După-ce s'au uscat bine, îi punem cu căpêtul din jos în apă de var și-i udăm, după-ce s'a uscat, cu vitriol subțiat, care e ieftin. Lăsându-i să se uște la soare, se formează la suprafață ghips, care petrifică partea de jos a parului, făcându-l cu mult mai trainic.

Știri economice, comer., jurid., industr.

La târgul de prăsilă din Sibiu s'au mánat 125 tauri, 52 tăurenci, 76 vaci și 40 vițele de rassa Pinzgau, 28 vaci și 8 vițele de rassa încrucișată, 15 tauri și 1 vacă de rassa ardeleană. Dintre taurii Pinzgau au fost vânduți 112, plătindu-se pentru unul până la 1000 cor, vaci Pinzgau s'au vândut preste 20 cu prețul până la 325 cor.

Între cei premiați au fost și următorii Români: Eva Bulea 10 cor., Petru Hedu și Vasilie Chirca cu diplomă de laudă, toți pentru vaci Pinzgau, apoi Eva Bulea 30 cor., Nicolae Apolzan diplomă de laudă, pentru vițele Pinzgau, Lazar Vintilă, Ioan Rotariu, Ioan Comanescu și Lazar Moldovan, cu câte 10 cor., Ilie Stanciu cu diplomă pentru vaci de rassa încrucișată. Toți din Sibiu. Ioan Popa din Apoldu-mic 20 cor. pentru vacă albă.

Dela băncile noastre. »*Ardelana*«, în Orăștie Profit net cor. 84.153 78, rezervele cor. 317.798, fondul de pensiuine cor. 45 730, dep. spre fructificare cor. 2.198.120. Pentru scopuri filantropice: Pentru întreținerea unui univ. din jur la masa acad. din Cluj cor. 200.—. Pentru trimiterea unui industriș la cursul de mașini cor. 200.—. Pentru trimit. a lor 2 țărani din jur la școala de grădinarit din Turda cor. 400.—. Pentru trimit. 1 țărani din jur la școala pentru vieri din Aiud cor. 200.—. Pentru fondul Reuniunii economice cuota a VIII-a cor. 1000.—. Pentru școala rom. din Balșa cor. 100.—. Pentru școala gr-or. din Băcăinți cor. 100.—. Pentru școala gr-or. din Costești cor. 100.—. Pentru biserica gr-or. din Turdaș cor. 100.—.

»*Berzovia*«, în Jidovin. Profit net cor. 6889, rezerve cor. 4056.—, dep. spre fructificare cor. 21 395 —.

»*Hunedoara*«, în Deva. Dep. spre fructificare cor. 250.557.—, rezervele cor. 25.000.—, Profitul net cor. 9327.—.

»*Someșana*«, în Dej, an. XIII Profit net cor. 27.030.12, rezervele cor. 92 825 —, fondul de pensiuine cor. 35 038.—, depunerii cor. 535 270 —.

»*Speranța*«, în Borgo-Prund, an. XVIII. Depunerile cor. 92 569.—, venitul curat cor. 6218 —

»*Lugoj*«, în Lugoj. Profit net cor. 37.212 86, rezervele cor. 46 337, dep. spre fructificare cor. 1,168,648.—

»*Monorosa*«, în Monor. Profit net cor. 1911.96, dep. spre fructificare cor. 12.774.—

»*Reuniunea de împrumut și păstrare*«, în Ilva-mare. Fondul de rezervă cor. 3484.—, dep. spre fructif. cor. 62.335.— profitul net cor. 2268.79.

»*Sălăgana*«, în Jibou. Fondul de res. cor. 17 488 —, dep. spre fruct. cor. 209.102.— profit net cor. 19 451.38. În scopuri de binefaceri: Bisericii gr.-cat. din Jibou cor. 313.50, catedralei din Sibiu cor. 50.—, mesei stud. din Cluj cor. 40.—, mesei stud. din Blaj cor. 40.—, școlii din Sulelmed cor. 50.—, fondului pentru teatru cor. 200 —.

»*Vlădeasa*«, în B.-Huedin. Profit net cor. 15 279.11, dep. spre fruct. cor. 439.389.—, rezervele cor. 17.775 —, scopuri filantropice cor. 590.11, scopuri literare financiare cor. 80 —, bisericii gr.-cat. din B.-Huedin cor. 100 —.

FELURIME.

Betia și credulitatea. Revista »Die Umschau« publică o lucrare a d-rului Bresler, din care se vede că sub influența beuturii omul e mai ușor de înșelat. De altfel practica a învățat pe sasmari și negustori a trage folos din această putere a beăturilor spirituoase și de aceea cele mai multe treburi se pun la cale la un păhăruț, două sau mai multe, de beătură, crezând fie-care că beutura va muia mai mult pe celalalt. Bresler își explică lucrarea beuturii în felul următor: Mai întâiu spiritul slăbește judecata, omul nu-și mai poate da seamă de toate urmările faptei sale, omul îmbătat e ca și cum ar fi de felul său mai prost. A doua lucrare a spiritului e, că te face vesel, deci dispus a vedea lucrurile în bine, a nu pricepe viclenia celorlalți. A treia lucrare e, că spiritul pune nervii mișcării într-o stare de ațipare prea

mare, dând o îmboldire la fapte ce n'am face în starea de trezvie.

Iată de ce beutura e cel mai primejdios ajutor al celor ce vor să împingă pe alții să facă o prostie.

RÎS.

Țiganul potcovit.

— Snoavă. —

Un Țigan duse iapa la un potcovar, — care era tot bălăoacheș dintr'ai lui, și-i spune, că-i dă un căuș de făină, să-i potrivească niște potcoave cam vechi găsite de el.

Potcovarul, care de mult ochise iapa s'o fure, o potcovi cum știu mai bine, chiar cu potcoave nouă, ca pentru el.

Se cruci Țiganul când își vèzù iapa așa bine potcovită și cu potcoave de isnoavă: »Da bine a mai potcovit-o, bre!« zise el bucuros. Și îi dete drumu în curătură.

Peste câteva zile, Țiganul căutând iapa s'o inhame la căruță, află că potcovarul o furase și fugise cu ea chiar în ajun, — luând și un ciocan în brâu, să se apuce de potcovărie în altă parte; plin de amărăciune și fără a mai pierde timp, porni în fuga mare să dea de tâlhar. Ajungând într'un sat, zăpăcit de trudă și mânie, întrebă niște oameni:

— N'ați vèzut o boalfă neagră c'o iapă albă în coastă, c'un ciocan călare, c'un Țigan de-a brâu, mâni pe vremea asta? *)

— !!:
In fine după o alergătură și trudă zădarnică de câteva zile, întorcându-se acasă bietul Țigan desnădăjduit, zise: Hauliu dușmanu! . . . n'o potcovit iapa... pă mine m'a potcovit.

Carte română-engleză.

Cartea anunțată mai înainte s'a dat deja la tipar. Ca să se vadă cum e alcătuită, publicăm prefața ei în cele următoare:

Prefață.

De câțiva ani încoace s'a pornit o imigrațiune de Români către Statele-Unite din America-de Nord. Cei mai mulți au plecat minși de greul vieții din patrie și cu nădejde, că poate dincolo de Ocean vor afla alinare pentru necazurile lor.

Cea mai mare greutate le face Românilor noștri, ajunși odată în America, limba engleză, de care nu se pomenește pe la noi. Cei mai mulți au vèzut, că învățându-o mai curând, le umblă și lor mai bine, pentru-că află și lucru mai ușor, ba pot să și înainteze, ajungând supraveghetori, cantonieri, unii chiar s'jutoare de comptabil pe la fabricile de acolo. Nu m'am mirat deci când am primit o mulțime de scrisori, din America, în care întrebau, dacă s'nt câșți românești, din care să se poată învăța englezește. Noi n'avem, de acestea, căoi una mică, lucrată cu iutele în România de un Evreu, nu le-a putut fi

*) Explicatia: N'ați vèzut o iapă albă, cu o boalfă neagră în coastă, c'un Țigan călare, c'un ciocan de-a brâu, ieri pe vremea asta?

de folos celor-ce au avut-o. Cei-ce știau ceva nemțește s'au s'jutat, bine rău, cu câte o carte nemțească-englezească.

Intețindu-se întrebările m'am hotărît însumi să preluor un îndreptar de felul acesta, alcătuiindu-l după cunoștința de carte a țeranilor noștri mai deșteptați.

Cărticica, ce o dau pe mâna fraților duși la America, e împărțită în următoarele părți: 1. Rostirea literilor în limba engleză. 2. O mică gramatică engleză, potrivită cunoștințelor gramaticale câștigată în școala populară. 3. Deprinderi de vorbit (partea cea mai mare) 4. Un mic vocabular despre cuvintele cele mai de întrebuintate în viața de toate zilele.

Materialul dat în carte se poate percurge în câteva săptămâni. Mai ușor vor învăța doi la olaltă, rostind totdeauna cu voce înaltă ceea-ce învață, ca cu atât mai curând să se deprindă urechea cu sunetul limbii engleze.

Toate cuvintele engleze le am pus așa cum se scriu și așa cum se rostesc. În partea a 3 a (deprinderi de vorbit) și în a patra (vocabular) e în coloana primă pusă vorba, cum se scrie, în a doua, cum se rostesc, în a treia românește.

Cei-ce cunosc și limba mai înaltă românească, adică cei-ce au citit mai mult, precum și cei-ce pricep și ceva nemțește ori sâsește, vor învăța ușor. Eată pentru-ce. Limba engleză e un amestec de vorbe de origine nemțească și de origine latină și franceză. Germanul zice trinken (beau), gefallen (căzut), Morgen, (dimineața), Englezul drank, falen, morning etc., românește zicem ațept, englezește expect, rom. cabină, engl. chebin, rom. mărțig, engl. merigi, rom. societate, engl. society etc. etc. Lucrul îl îngreunează numai împrejurarea, că Englezul schimbăse vorbele la rostire grozav, de aceea numai cu greu se deprindem cei cu gâtlejul mai fin cu rostirea limbii engleze. Asta însă n'are să ne sperie, pentru-că nimic nu se face fără muncă și necaz în ziua de azi.

Cărticica dorosă să s'jute Românilor duși peste Ocean să și adune mai iute cele de lipsă, ca cu atât mai curând să se poată reintoarce în patria iubită.

Autorul.

Nota. Cei din America, cari s'au înștiințat pentru cumpărarea cărții, pot trimite banii îndată după cetirea acestei știri, pentru-că ea va fi deja gata, până când se sosească sumele trimise la Sibiu. Cei din Transilvania și Ungaria să aștepte cu trimiterea lor până când vor fi avisaji prin foae.

Pentru Americani va fi mai bine să trimită banii mai mulți la un loc, pentru-că și cheltuielile de porto vor fi mai mici.

Eșind cartea mai mare, decum s'a plănuit la început, prețul ei va fi 55 cruceri cu porto cu tot, ear pentru America, unde porto e îndoit, 27 cenți.

Banii să se trimită numai la adresa Victor Lazăr, Sibiu, altminteri se fac încurcături.

CRONICĂ.

Pentru sinodul arhidiecezan pe noul period de trei ani (1903—1905) s'nt aleși deputați din cler următorii: In cercul I (Sibiu) Preacuv. Sa d-nul archimandrit vicariu arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu (cu unanimitatea voturilor), in cercul II (Săliște) protopresbiterul Dr. Ioan Stroia, in cercul III. (Sebeș) protopresbiterul Sergiu Medean, in cercul IV. (Alba-Iulia) asesorul consistorial, protopresbiterul Nicolae Ivan, in cercul V. (Deva) protopresbiterul tractului Sibiu, dl Ioan Papiu, in cercul VI. (Hațeg) protopresbiterul Titu Gheaja, in cercul IX. (Zerand) protopresbiterul V. Damian, in cercul XII. (Cluj) directorul seminarial, protosincol Dr. Eusebiu R. Roșca, in cercul XIII. (Solnoc) presbiterul Gavriil Hango, spiritual la penitenciarul din Gherla, in cercul XV. (Târnava) asesorul consistorial, protopresbiter Mateiu Voilean, in cercul XI. (Turda) protopresbiterul Jovian Murășan, (Turda), in cercul XVIII. (Brașov) protopresbiterul Vasilie Voina (Brașov), in cercul XX. (Făgăraș) protopresbiterul Iuliu Dan.

† Vincențiu Visoia, locotenent-colonel in reg. de inf. nr. 64 din Orăștie, a răposat Vineri, in 3 Aprilie n., in etate de 55 ani. Inmormântarea a avut loc Luni, in 6 l. c., cu convenita pompă militară, participând și o mulțime de cetățeni frunțași. Serviciul funebrel a fost săvârșit de on. domn protopop V. Domșa, asistat de capelanul militar Ioan Broju dela Sibiu și preotul al doilea din Orăștie. La casa mortuară dl I. Broju a ținut un potrivit discurs funebrel, ear' la groapă un batalion întreg a dat salvele prescrise. Decedatul a fost fiu de grănițer, făcându-și primele studii in școala grănițerească din Biserica-albă. Ajungând apoi pe cariera militară și având o diligență rară, a avansat la înaltul grad de loc colonel. Era un suflet bun și se întreținea cu plăcere cu feciorii români, indemnându-i la bărbăție și fapte de glorie. Pe răposatul, pe lângă soție și o copilă, îl deplâng prietenii și cunoscuții. Odihnească in pace!

Neurolog. Ni-se scrie: In 3/16 Martie a. c. a încetat din viață aici in Peru Indiana (America), Nicolae Pușcariu din Transilvania, din comuna Măgarei. Răposatul a fost de 12 ani in America. Avere nu s'a aflat. Nicolae Voicu.

Un tren oprit de lăcuste. Ziarul francez »Journal de Ghibuti«, al cărui director s'a întors dintr'o călătorie, raportează despre un lucru curios. Trenul, cu care a călătorit directorul de ziar, s'a oprit deodată pelinie in apropiere de Șebele. Mașina numai putea înainta și roatele se învîrteau pe loc. Tot câmpul era acoperit cu un covor gros și galben compus din lăcuste, și roatele locomotivei striviseră atâtea lăcuste, încât erau acoperite de o masă groasă oleoasă, care le făcea cu neputință să prindă șinele. In sfârșit s'a presărat nisip și petri, așa că trenul cu mare întârziere totuși a putut sosi la Ghibuti. (Ghibuti este port francez in Africa-orientală).

Rușine! După-cum aflăm, in 22 Martie a. c. a fost inmormântat in Hațeg un Român (X.?) gr.-or. prin preotul maghiar calvin. Trebuie, că e vorba de vre-un renegat, altminteri nu ne putem închipui, ca tocmai un calvin să ducă la mormânt pe un Român.

Noua foaie românească din Cluj »Răvașul«, anunțată și de noi, a apărut. Numărul 1 se prezintă bogat in cuprins și destul de bine îngrijit. Redactor responsabil al foii este dl Basil Moldovan, editor Dr. E. Dăianu; ea va apărea odată pe săptămână, Sâmbăta și costă pe an 3 cor. 20 bani, pe 1/2 an 1 cor. 60 b. și 1/4 an 90 bani. »Răvașul« este o foaie populară, redactată in spirit creștinesc.

Faptă rușinoasă In săptămânile trecute niște rău făcători au tăiat și rupt 72 altoi, plantați pe lângă drumul țării cel mare pe hotarul Porumbacului-inferior de cătră Avrig. Această faptă dă ansă celor dela putere ca să ne infiezeze ca popor incult și de disordine. Fiind fapta săvârșită pe teritoriu curat românesc, ar fi bine ca ori cine 'i-ar pute afla să-i denunțe ca să ne putem ridica blamul de de-asupra noastră. Mai mari semne de neomenie și de rău făcători ca aceasta nu mai este altul, când toată lumea cultă plantează drumurile cu pomi nobili, noi să-i rupem și tăiem. Adânc m'a întristat vederea acestei fapte. »Deșteaptă-te Române« — că a trecut timpul întunerecului. Un călător.

O invenție practică. Michael Hoffer din Eggmühl in Germania a inventat un plug-ridicător pentru înleentirea ridicării afelei o' plantate in rînd. Această mașină in forma unui plug este foarte practică.

Nenorocirile pe tren. După o statistică oficială publicată in Statele Unite, numărul victimelor in urma accidentelor pe căile ferate a fost in intervalul dela 1 Iunie 1901—1 Iunie 1902. de 42.619. din cari 2819 ucși și 39.800 răniți. Un ziar american, înregistrând aceste cifre, observă nu fără oare-oare ironie, că este mai primejdios de a călători cu drumul de fer, decât a lua parte la un lung răboiu. In adevăr, in timp de trei ani, adică in 1898, 1899 și 1900 au fost ucise pe căile ferate americane un număr de 21.847 persoane, pe când in răboiul sud-african, care a durat, după-cum se știe, aproape trei ani, mortalitatea totală a trupelor britanice n'a fost — cel puțin in mod oficial declarat — decât de 22.600 morți.

Nefericire la Recița. In 27 Martie n. s'a întâmplat la Recița o mare nenorocire la cuptoarele, in cari se topește ferul. Când oțelul topit îl vîrsau in oțazan, a curs afară o parte din oțel și a aprins hainele muncitorilor Ferd. Oșnaș, Ioan Lațcu și Iosim Miloș. Voind să scape Oșnaș a sărit in oțelul topit și grozav de ferbinte, și a suferit arsuri așa de grozave, că a doua zi a murit in spital. Ceialalți doi au suferit răni mai ușoare.

Miseria in Finlanda crește zilnic. Primar de primar e depus, nici un funcționar nu se mai simte sigur in postul seu. Poporul e la marginea desperării atât din cauza măsurilor barbare politice, cât și din cauza foametei, care crește in continuu, așa că pânea se face deja și cu mușchiu. Acum s'a pornit goana și contra școalelor, persecutându-se toți elevii, cari s'ar manifesta ca Finlandezi. Mai e și aiurea așa.

Banote false de 10 cor. Falsificatele cele mai noue de 10 cor. s'nt făcute cu ajutorul fototipiei, fiind foarte succese. Numai hârtia pare unsuroasă la pipăit. Un alt semn de recunoaștere a falsificatelor e tiparul cifrelor de serie și numeri; culoarea e roșie ca chinovarul și se poate spăla cu apă. Până acum s'au aflat falsificate cu următorii numeri: Seria 1292 nr. 080028 și seria 1269 nr. 072455 — nr.072459.

Cum luptă Bulgarii. Asupra distrugerii bandei bulgare de insurgenți din împrejurimile dela Istib se dau următoarele amănunte: Satul, care a fost prefăcut in cenușe, se numește Carbintzi. Banda de Bulgari era condusă de un subcomandant al lui Kovacoff. In urma unei lupte deperate și după-ce nu mai era nici o speranță de salvare, șeful bandei împușcă pe cinei insurgenți, la cererea lor, și apoi să sinucise și el. Ceialalți bandiți se sinuciseră toți, afară de trei, cari nu mai aveau cartușe. Aceștia au fost uciși de Turci. Banda bulgară era adăpostită intr'o casă, pe care o fortificaseră cu șanțuri.

Inmormântarea lui Achim Micu, comerciantul din Porceni, care s'a nenorocit la vânzătoarea aranjată in 28 Martie, s'a făcut in 1 l. c., asistând un număr public, in care s'a observat și d-nii P. Iuga, preot in Tilișca, A. Micu, notar, Poiana etc. Actul inmormântării 'i-au împodobit corul elevilor și frumoasa predică a părintelui T. Dolcan.

Contra gerului. In luna aceasta e mare primejdia gerului pentru pomuri și vii. Pe la noi nu se face mai nimic, dar' altminteri lucră Șvabil din Biserica-albă. Societatea viarilor de-acolo a adresat următorul apel: »Fată de primejdia cea mare a gerului să ducă fiecare proprietar de viie material pentru afumat. Dacă se așteaptă pentru noapte ger, poporețunea va fi incunoscîtințată cătră 7 ore seara prin 3 pușcături de treasuri (pive) Dacă într'adevăr e ger, se vor da 9 pușcături de treasuri, ca fiecare să meargă in viie și să aprindă gozurile pentru afumat«.

Ear' negrija cu arma! In com. Dăzânfalva din com. Timiș a omorît economul Trifu Bogdan pe fata Magdalena Rakos, ce locuia in aceeași casă. Cazul tragic s'a întâmplat astfel: Magdalena Rakos a rugat pe Trifu Bogdan să puște in țarc, ce veneau in curte și mâncau grăunțele găinilor. Bogdan a umplut pușca și cu cocoșul tras a atîrnat-o de un cui in părete. Deodată cocoșul s'a slobozit și glonțul a nimerit in cap pe Magdalena Rakos. Fata a murit imediat. Nefericirea a produs mare iritație in comună.

Furt la Postă. O spargere îndrăznească s'a întâmplat deunăzi in comuna Checea croată din com. Torontal. Niște tâlhari au intrat in edificiu postal și au furat 4200 coroane. Poliția din Timișoara a prins pe unul din hoți in persoana lui Simion Birdea. Acesta a fasonat, că jaful 'i-a comis laolaltă cu servitorul dela postă.

Maghiarii din România. »M. Szó«, care este foaia cea mai inverșunată contra naționalităților, scria mai deunăzi despre asuprirea Maghiarilor din România. Ziarului sovinișt îi răspunde acum »Bukaresti Magyar Ujság«, care se tipărește in București, următoarele: »In România 150.000 Maghiari in permanență își căștigă pânea, pe care acasă nu o pot găsi. Unde se află in grupuri mari, pot să se întemeze societăți, să întrețină școli și biserici Nimeni nu 'i oprește între zidurile societăților, școlilor și bisericilor lor a trăi ungurește. Nu este adevărat, că le-ar merge rău Maghiarilor in România, unde industria și comerțul unguresc încă s'nt primite cu mai multă simpatie, decât cele din alte state«.

Sinucidere îngrozitoare. Iosif Kuisner din Szepes Sűneg s'a sinucis, punând dinamită intr'o groapă și culcându-se deasupra gropii. Dinamitul esplodând 'i a sfărmat in bucăți.

Defraudarea unei postărițe. De un timp încoace se imbulzesc și femeile tot mai mult să ocupe locuri de-ale bărbaților, fie ca învățătoare, fie ca postărițe etc. Și între ele au început să se ivească unele, care de dragul podoabelor fură bani încredințați lor. Așa a făcut acum de curând postărița din Sarud, care de câțiva ani tot fura, până când a fost prinsă.

De frica asentării mulți iepuri cu două picioare își taie un deget dela mâna dreaptă sau își găuresc pelița din fundul urechii, ca astfel să scape de miștie. Rușinos lucru! Acum a dat ministrul de războiu un ordin, ca și acestia să fie asentați și dacă nu sunt buni de arme, să fie folosiți la lucrările ordinare din casarmă.

Foc mare. În osmana Gilad (com. Timiș) a izbucnit Mercuri foc, care ajutat de vânt a prefăcut în cenușe casele învecinate ale fraților George și Alexandru Adam dimpreună cu toate edificiile laterale. Se crede, că focul a fost pus anume de un rău voitor. Paguba se urcă la 14000 cor. Obiectele au fost asigurate.

Sergent de gendarmi ucis. Sergentul de gendarmi Carol Hohat a fost deunăzi împușcat în pădurea dela Mureș Slatina nu departe de Soborșin (com. Arad). Uchișorul a fost aflat în persoana lui Ion Crișan, care cu alți doi tovarăși a comis crima. Au fost prinși și conduși în temniță la Arad.

Asentarea. Mulți feciori vor fi așteptând, să li s'asentă la asentare. Am mai spus odată cauze, pentru care se tot scrie: deputații kosuthiști nu voiesc să lase să se voteze legea despre recrutare, prin care se mai cer încă vre o 30000 feciori peste numărul de până acum. Nu li vorbă, dacă ar fi armata maghiară, și nu împărătească, ar vota și 300.000, dar' așa tot țin la vorbiri lungi în dietă, ca să împedecă votarea. Dacă nu se va isprăvi lucrul până la toamnă, se poate întâmpla, ca pe feciorii, cari ar fi gata atunci, să li mai țină încă câteva luni și asta ar ave să o mulțumească numai kosuthiștilor.

Doi conferințe populare cu un sfârșit de sfârșit practic au apărut în tipografia >Poporul Român< din Buda-pest. Ele s'au scris de dl George Mărcuș, inv. în Tiușulrom, și tratează despre folcoul învățării și al bunel chivănsării. Le recomandăm cetitorilor. Prețai 20 bani.

Foametea s'a ivit în jurul Belului (Oradea). Nutreț și nutreț lipsește înoc de astă iarnă, așa că bieții oameni s'au des operit casele și surile de paie, ca să le dea capralor. Cauza mizeriei e, că o fabrică de sticlă s'a închis și pășunile au fost plantate cu arbori.

O luptă sângeroasă a fost Mercuria trecută în pasul Tulgheșului între Săcu și gendarmi. Săcuil adecă nu se pot derbăra odată cu capul de România. Guvernul însă nu le dă bucurios pașapoarte, căci, zice el, Săcuil se fac Români, dacă merg în România. Ei pleacă însă fără pașapoarte. Așa au făcut și vre o câțiva flăcăi, ce cari au vrut gendarmii să li oprească, când erau să treacă prin pas. Ei s'au luat la bătălie cu gendarmii, aceștia au pușcat trei inși, dintre cari unul a rămas mort.

O desmintire. După-cum s'ntem informați, știrea despre care se amintea în Posta red. din nr. 8, n'a fost trimisă de dl N. Pops, ci de altcineva, care a abusat de numele lui.

Omor la o înmormântare. Rîsoei Tamás din Orminiș era om înșurat, dar' trăia în relații nepermise cu o văduvă cu numele Pap Teréz. Din cauza asta multe neplăceri avea cu nevastă-sa. Zilele acestea s'a întâmplat să moară Rîsoei. Amanta lui s'a dus până la înmormânt și când au slobozit coslugul în groapă s'a plecat să arunce și ea un bulgăr. Văduva lui Rîsoei văzând aceasta s'a infuriat și luând un hârleț i-a dat Terezei o lovitură în cap așa de tare, încât aceasta perzându-i echilibrul a căzut în groapă și lovindu-se de coslug și-a crepat cranul. A doua zi a murit. Văduva lui Rîsoei a fost arestată.

O moșie domnească licitată. Între gureșii cei mari contra poporului nostru e și vestitul Ugron Gabor, deputatul sēculesc. Zilele trecute i-a ajuns o moșie la licitație. Ea a fost cumpărată de banca sęcască din Almakerek și de Sibilianul I. Töpfer cu 320 mii coroane.

Limba germană se lățește tot mai mult. În Mexico (America) au introdus-o în toate gimnaziile în locul celei franceze. Exemplul acesta l'a urmat acum și Argentina (America de sud), care încă a introdus-o în toate școlile, cu șase ore pe săptămână.

Pelagra, o boală grezavă, s'a ivit în Bihor. Ea se arată la început prin năpârșirea pelii și atacă după timp mai îndelungat și mintea nenorocitului, căci mulți se mai putend suferi chinul se sinucid.

Pentru societatea română din Pittsburg (America) a dăruit d-nul Em. Suciu, inv. în Măgărei, 5 exemplare din opul său >Anecdote populare<.

Imnul poporal. Așa fost dat de știre că în Budapesta și în alte orașe maghiare își bat joc în fel și chip de Imnul poporal (Doamne ține și proteje), născându li cântecul hoherilor. În Viena a fost o reprezentație la operă (teatru), cântându-se și Imnul. Întreg publicul — împăratul încă era acolo — s'a ridicat în picioare și a cântat dimpreună cu muzica. Fole kosuthiștie s'nt supărate din cauza aceasta, căci ele tot mai au nas să scrie, că cinștesc pe domnitor.

Arsă. Lângă Timișoara a fost aflată o țigancă arsă scrum. Ea era holnavă și rămasese singură în cort. Se vede, că și-a aprins iuleaua și din ea s'au aprins zdrențele.

Tusa convulsivă băuțue în Feldioara (Soinoc-D.), așa că școlile de acolo au trebuit să se închidă. Au murit mulți copii până acum.

Un răspuns. Dl Constantin Morariu din Bocșa română răspunde într'o scrisoare mai lungă la cele scrise nouă despre alegerea de învățător de acolo. Ne spune, că dl Ionescu are o calificare completă pentru postul de învățător și a întrunit majoritatea absolută, fiind cunoscut în comună. Ce privește istoria ov crucea, el era atunci primar și a avut ordin direct dela prim-pretor, ca să se pună pe locul cu pricina, unde a fost dusă noaptea. În anul următor însă tot la insistența primăriei s'a pus pe locul acela, unde însă oamenii la Bobotează.

Din cele spuse se vede dar', că dlui Morariu nu li se poate imputa nimic. Avem bună speranță, că cartele din o comună așa de frumuse, cum e Bocșa, vor fi încetate. S'nt desui lupi, de cari trebuie să ne apărăm în ziua de astăzi, nu mai umblăm să ne sfăștem noi pe noi.

Aprilie. Din Timișoara, din Hatvan și din Zelau se dă de știre că în primele zile ale lui Aprilie au fost înghețuri, frig de 3 grade sub zero, așa că toate florile cireșilor și persecilor au fost nimicite. A înghețat și speranța de roadă bună în est-an.

Anecdotele populare ale dlui Em. Suciu, inv. în Măgărei, p. Bükös (Ternava-mare) au apărut într'o broșură separată, care se poate comanda dela autor cu prețul de 40 bani cu porto cu tot. Bani se pot trimite și în marce postale. Anecdotele dlui Suciu au fost cetite cu adevărată plăcere, dovadă, că câteva din ele au și fost declamate la ședințele literare ale meseriașilor din Sibiu. Recomandăm cartea tuturor, ca cu atât mai curând să vedem și altele date la tipar.

Un sodal român de opincărit caută lucru. Doritorii să se adreseze la Tovie Pops, preot gr.-or. în Suligete, p. M-Solymos, cott. Hunedoara.

Dela petrecerile noastre. Tinerimea română din Sân-Mihaiu (Turda) a aranjat o petrecere cu joc în sala școlii rom. gr.-or. în seara de prinderea postului pentru acoperirea turnului bisericeii cu tînichea. Venitul a fost de 49 cor. 80 bani, spesele de 14 cor. 38 bani rămăsuend 35 cor. 42 bani, din cari s'a înființat un fond, la care ne rugăm să contribuie și alți creștini. La acel fond a promis dl Ioan Poșea, oficial silvanal și proprietar în Sân-Mihaiu 20 cor., contribuind și la petrecere cu 2 cor., dl Nicolae Rur, proprietar în loc, a promis 10 cor. *Comitetul aranjator.*

Toată lumea știe, că sēmënța de napi de nutreț a lui Mauthner dă recolta cea mai bună, că sēmënța de legumă a lui Mauthner e cea mai bună și că sēmënța de flori a lui Mauthner dă cele mai frumoase flori. Cu un cuvânt: Sēmënțele lui Mauthner s'nt cele mai bune, dau recolta cea mai abundentă și s'nt uimitor de ieftine.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Pentru mai mulți. Mulțumite publice avem un teanc întreg, așa că numai cu incetul pot veni la rind.

Maria din Câmpie. Mulțumiri. În numerii viitori. — Certea englezască se va trimite în 2, mult 3 săptămâni. Acum se tipărește. Cartea dlui V. Moldovan e încă la compactorul. Se va trimite.

Dognecea. Știri neiscălite nu putem publica. Pentru-ce nu subscrii și nu ai trimis mai curând?

Dlul G. Popp, C. Mănăștur. Adresează-te la firma Moess din Sibiu, care dă anunțuri în >Foale<. Taxa la moară nu e hotărâtă. Măsura trebuie să fie plombată. Pentru ochi de găină cearcă și cu miez de lămâie, pe care li pune pe ei. Cafe de cojocari români, cari să caute lucru, n'avem aici.

Ab. 5171. Sidoxia e 30 bani.

Dlul C. Moldovan, Cristolțel. Broșura aceea nu se mai află.

Ab. 4527. Rășnov. Medicul își are taxele lui statorite. Dacă n'a luat mai mult, decum e în tarif, nu e vinovat.

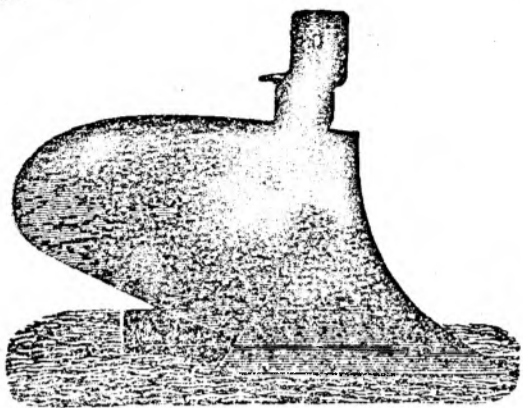
Dlul Nicolae Jampan, Teregoava. Scrie la firma, care a dat știrea, și ea li trimete un preț-curent.

Ab. 3697, (Bojin). Între hârțile noastre nu o aflăm

Dlul Trăilă Surdan. După-cum e obiceiul cu taxa. Care numeri nu li ai primit?

Celelalte răspunsuri în numărul viitor.

Pentru redacție și editură responsabil: Victor Lazăr. Proprietar: Pentru >Tipografia<, societate pe acțiuni Iosif Marschall.

Fer de plug „Bacska“

1 buc. dimpreună cu un vârf de rezervă oor. 12.90.

La cumpărare de cel puțin 5 buc. se trimit franco de-adreptul dela fabrică la ori-ce stațiune a căilor ferate.

Tot felul de mașini și unelte pentru cultura grădinii și a câmpului.

Tulumbe și stropitori de grădină. Stropitori de peronospora cor. 20—.

Traverse, mușama de asfalt pentru coperișuri, plăci de izolare, ciment de Portlandt, ciment de Roman, țesături de trestie pentru stucătură, carbuni de peatră, Koks.

Instrumente pentru toate trebuințele.

Garnituri pentru clădiri, vase de casă și bucătărie.

Carol F. Jickeli,
Sibiu.

28 3—

Portretul
lui

Dr. Gregoriu Silași

Lucrat după o fotografie, tipărit pe carton fin, în mărime de 24×32 cm. Îl trimite francat pentru 30 bani.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni

Noutăți

în unelte de casă și bucătărie.

Răzătoare de legumi americană.

Fer de călcat »Flott«.

Mașini de spălat.

33 2—5

Scaune pentru copii.

Vase de nichel se vând cu prețuri moderate.

Învălitoare de gumă pentru sulurile mașinilor de stors rufe ude.

Carol F. Jickeli în Sibiu.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu
execută tot felul de lucrări aparținătoare artei tipografice
cu prețuri moderate.

Prețuri fixe și foarte moderate.

Zimmermann & Munk,

magazin de piele,

Nagyszeben (Sibiu) strada Măcelarilor nr. 3.

Recomandă depositul lor foarte bine asortat cu tot felul de soiuri de piele atât străine cât și din țeară, precum și accesoriile pentru păpucărie.

Vânzare în mare și mic.

Mare deposit de opinci, dar' numai pentru revânzătorii.

Comandele, făcute din provincie, se efectuează solid și conștientos pe lângă rambursă. Ce n'ar conveni se primește, fără nici o vorbă, înapoi.

Prețuri fixe și foarte moderate. 30 2—5

Birou de mijlocire

pentru

căștigare de împrumuturi hipotecare din Budapesta,

VI. strada Cavalerilor b.

Representanța pentru Sibiu și jur se află în strada Pintenului 11.

Cererile de informațiuni în scris sînt a se adresa la

„Institutul privat detectiv“.

34 1—3

Pentru răspuns ne rugăm a alătura o marcă de 20 bani.

Institut de credit hipotecar

Budapest VI. Lovag-uteza 6. sz.

Institutul nostru dorește a ajuta cât mai mulți dintre acei oameni, cari voesc a-și împrumuta bani pe moșii agrare, cari împrumuturi la încetarea din viață a împrumutătorilor se șterg de pe moșii și moșia trece la filii ori nepoții neîngreunată de datorie.

Din cauza aceasta împrumutul este împreună cu asigurare de viață. Este a se plăti după sută pe an după-cum arată tabela următoare, unde e luat în acei bani camăta, asigurarea și din capital. 25 2—3

După 100 coroane pe an:

25 ani	7 cor. 58 bani	34 ani	8 cor. 12 bani	43 ani	9 cor. — bani
26 »	7 » 63 »	35 »	8 » 20 »	44 »	9 » 13 »
27 »	7 » 68 »	36 »	8 » 28 »	45 »	9 » 27 »
28 »	7 » 73 »	37 »	8 » 36 »	46 »	9 » 49 »
29 »	7 » 78 »	38 »	8 » 45 »	47 »	9 » 58 »
30 »	7 » 85 »	39 »	8 » 55 »	48 »	9 » 74 »
31 »	7 » 91 »	40 »	8 » 65 »	49 »	9 » 92 »
32 »	7 » 98 »	41 »	8 » 76 »	50 »	10 » 10 »
33 »	8 » 05 »	42 »	8 » 87 »		

După moarte, nu numai că se șterge datoria de pe moșie, ci se dau chiar banii, ce 'i-a dat omul de când s'a împrumutat, ear' ce 'i s'a luat din capital se dă la filii ori nepoții, la cari rămâne și moșia.

Dintre cele mai multe institute de credit din apropiere nu se dau așa împrumuturi ieftine ca și dela institutul nostru.

Împrumuturi se dau nu numai pe moșii libere și se dau chiar și pe moșii împovărate, eliberându-le de greunământ. — Ori-ce om nu face rău dacă cu ajutorul institutului nostru își eliberează moșia de greunământ.

Împrumuturi se dau dela institutul nostru și fără de a-și asigura omul viața și se dau pe 15 până la 60 ani cu 4½%, 5% și 5.7% după sută, unde e luat și camăta și din capital și se pot împrumuta bani dela 300 cor. în sus

Explicări precum și prospecte se trimit, după espedarea adresei provăzută cu un timbru de 20 bani.

Coloman Mike, Blaj (Balázsfalva).

„Cassa de păstrare în Mercurea“

societate pe acții,
acoardăîmprumuturi ipotecaredela suma de **5000 cor.** în sus cu
7% interese, fără a reflecta la pro-
visiune, la spesele de manipulare
și de scris. 53 11—12

Mercurea, la 1 Ianuarie 1903.

Diracțiunea.**Foncière.**Institut de asigurare contra focului, grin-
dinei, nenorocirii și asupra vieții.Agentura pentru Sibiu și jur
se află la dl 32 2 3**Iosif Salmen,**

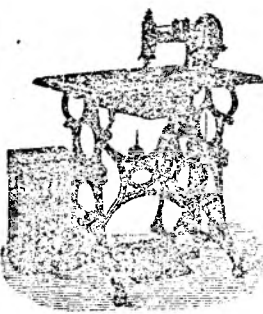
Sibiu, strada Gușteritei nr. 71.

Gustav Dürr.

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,

Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat
cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite
din fabrici străine și indigene pe lângă un preț
foarte moderat. 8 13—

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seider & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce
fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află
întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce
fel sunt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru
fiecare mașină nouă de cusut cumpărată delamine dau 5 ani garanție.**Fabrică de casse.**Subscrișii îmi iau voie a face atent p. t. pu-
blicul meu la**cassele sigure de foc și spargere,**cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse
numai din material bun și tare. De aceea rog cu
deosebire on. public, care caută casse, să binevoască
a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și
măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe dia-
stare se nu confundă cu alte casse ce obvin în co-
mercu, făcute din material slab și ușor.În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după
măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e pan-
țerate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

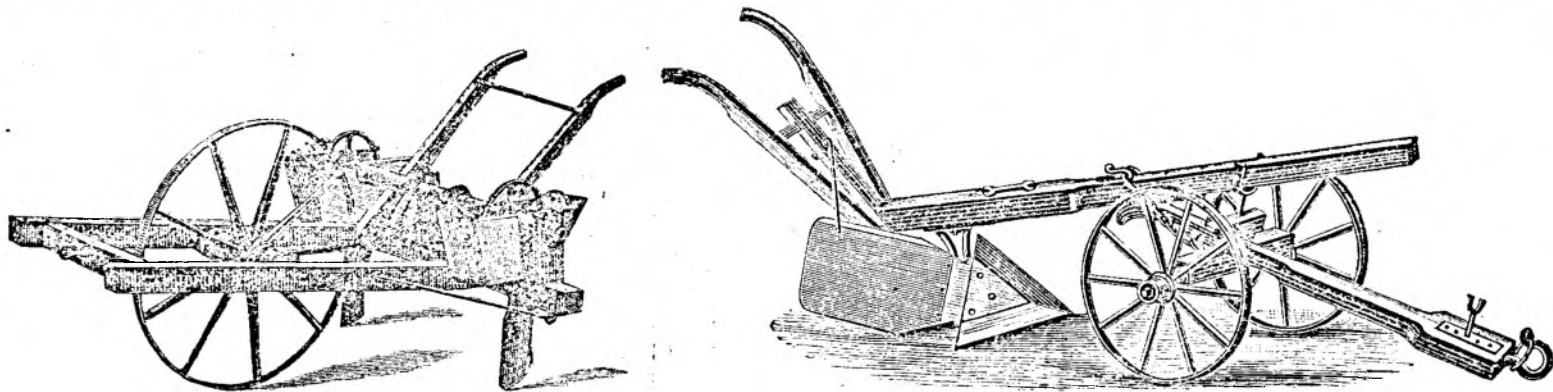
Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Moess,

2 7—26

fabrică de casse în Sibiu,

strada Poplăci-mare Nr. 8.

Spre știință!Cine are trebuință de un **plug** escelent, **grapă**, **mașină de sămănat cucuruz**,
plug de săpat sau alte **mașini pentru economie** să se adreseze cu toată încrederea către
firma de jos și se ceară **cataloge ilustrate** de prețuri și condițiunile de plătire. 21 6—

De mulți ani de zile se bucură de cel mai bun renume.

Fabrica de mașini economice și institutul pentru instalare de mori

Andrei Török, Sibiu.